СДРУЖЕНИЕ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА
В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

ЕИК: 177122249, със седалище и адрес на управление
в гр. София, район „Триадица", ул. „Неофит Рилски" № 23, сутерен
имейл: a.nikolov@saosv.org

Изх. № 120
11.11.2026 г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Национална петиция, подкрепена от над 4 000 магистрати и съдебни служители, срещу предвидените в проекта на държавен бюджет за 2027 г. ограничения на законоустановени права и относно необходимостта от справедлива политика за възнагражденията, финансово обезпечаване и реална реформа на съдебната администрация

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

От името на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт (САОСВ) Ви изпращаме националната петиция „Стига толкова! Законност, достойни възнаграждения и реална реформа на съдебната администрация!", заедно с подписите на подкрепилите я лица.

Към настоящия момент петицията е подкрепена от над 4 000 магистрати и съдебни служители от цялата страна, като подписката продължава.

Подкрепата от представители на различни професионални общности в съдебната власт е показателна за значимостта на поставените проблеми. Те не се изчерпват с искане за запазване на конкретно плащане или увеличение на определен вид възнаграждение. Става въпрос за последователността на държавната политика, правната сигурност, финансовата независимост на съдебната власт и условията, при които хиляди хора ежедневно осигуряват функционирането на правосъдието.

Повод за настоящото обръщение са предвидените в проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2027 г. ограничения, включително

предложението за неизплащане на ежегодните средства за облекло, както и необходимостта от обективна оценка на въздействието на бюджетните решения върху действителните доходи и кадровата устойчивост на съдебната администрация.

Наясно сме с необходимостта от отговорно управление на публичните финанси, ограничаване на неефективните разходи и провеждане на структурни реформи. САОСВ не отрича необходимостта от оптимизация. Напротив – работим активно за нейното осъществяване чрез конкретен модел, основан на анализ на функциите, натовареността, организационните структури и кадровите потребности.

Не можем обаче да приемем подход, при който финансовата дисциплина се постига чрез ежегодно поставяне под съмнение на законово признати права и чрез прехвърляне на тежестта на бюджетните ограничения върху хората, които осигуряват ежедневната работа на съдебната система.

През последните месеци в публичното пространство отново се обсъждат възможни съкращения, оптимизация на числеността, ограничаване на средствата за персонал и намаляване на бюджетните разходи в съдебната власт.

В този дебат обаче все по-рядко се говори за хората, които стоят зад тези числа.

Зад всяка щатна бройка, всяка заплата и всеки бюджетен разход стои човек.

Човек, който има семейство, отглежда деца, изплаща жилищен кредит, плаща сметки и данъци, полага грижи за близките си и ежедневно се опитва да осигури нормален живот в условията на нарастващи разходи.

Съдебните служители имат същите потребности, отговорности и житейски стремежи като всички останали работещи граждани. Те имат право да планират бъдещето си, да осигурят образование на децата си, да се грижат за здравето си, да почиват и да живеят достойно.

Изборът им да работят в съдебната система не означава, че трябва да се откажат от тези нормални човешки потребности или непрекъснато да приемат финансови ограничения като неизбежна последица от професионалната си принадлежност.

Съдебните секретари, деловодителите, призовкарите, архиварите, счетоводителите, системните администратори, юристите, специалистите по човешки ресурси, обществените поръчки, административното и техническото обслужване изпълняват функции, без които правораздаването не би могло да се осъществява ефективно.

Техният труд е свързан с процесуални срокове, обработване и съхранение на съдебни книжа, организация на съдебни заседания, обслужване на гражданите, финансово управление, защита на информацията и поддържане на сложни информационни системи.

За изпълнението на тези дейности са необходими специфични знания, квалификация, практически опит и висока професионална отговорност.

Съдебната администрация не е второстепенен разход на съдебната власт. Тя е неразделна част от нейното функциониране.

Затова всяка мярка, която засяга доходите, мотивацията или кадровата обезпеченост на съдебните служители, следва да бъде оценявана не само като възможност за краткосрочна бюджетна икономия, но и през последиците ѝ за качеството и ефективността на правосъдието.

Необходимостта от преразглеждане на предложените ограничения се потвърждава и от актуалните икономически показатели.

Съгласно експресната предварителна оценка на Националния статистически институт от 3 ноември 2026 г. годишната инфлация през октомври 2026 г. се очаква да достигне **6,1%**, а месечната – 1,3%.

Особено показателно е повишението на цените в групата „Облекло и обувки“ – 7,4% спрямо предходния месец, както и увеличението на цените на образователните услуги.

По предварителните данни на НСИ годишното изменение на индекса на цените на малката потребителска кошница за октомври 2026 г. е 2,4%. Този показател обаче има различен обхват от общия индекс на потребителските цени и не представлява пълна оценка на необходимия доход за издръжка.

В тази връзка особено значение имат публикуваните на 5 ноември 2026 г. резултати от изследването на Института за социални и синдикални изследвания и обучение към КНСБ за третото тримесечие на 2026 г.

Според тях:

- Необходимият нетен месечен доход за издръжка на един работещ човек, живеещ сам, достига **842 евро**.
- За тричленно семейство с двама работещи родители и едно дете до 14 години необходимият общ нетен месечен доход достига **1 516 евро**.
- Необходимата брутна месечна заплата за издръжка на един работещ е оценена на **1 085 евро**.
- На годишна база необходимият доход за издръжка се е увеличил с **6,4%**.

Това са средства за покриване на основни потребности, включително храна, жилище, комунални услуги, транспорт, здравеопазване, образование и други необходими разходи.
В същото време примери от публично обявени конкурси в органите на съдебната власт през 2026 г. показват следните основни месечни възнаграждения:

Длъжност	**Основна месечна заплата**
Съдебен секретар или съдебен деловодител	762 евро
Призовкар	730 евро
Системен администратор	1 254 евро

Посочените суми са основни възнаграждения за конкретни конкурсни длъжности, а не средни заплати за съдебната система. Те не включват съответните допълнителни възнаграждения.
Въпреки това сравнението с необходимата брутна заплата за издръжка от 1085 евро е показателно.
При основна заплата от 762 евро разликата до този праг е **323 евро месечно**, а при 730 евро – **355 евро месечно**.
Дори при предвидено увеличение от 5% основната заплата от 762 евро би достигнала 800,10 евро, а тази от 730 евро – 766,50 евро, при запазване на останалите условия.
Това означава, че за тези конкретни примери основните възнаграждения биха останали значително под изчислената необходима брутна заплата за издръжка.
Отчитаме, че върху действителния доход влияят и други компоненти на възнаграждението. Именно затова настояваме Министерството на финансите да извърши оценка по категории служители, основана на реалните брутни и нетни доходи, а не единствено на общия процент за индексация.

Номиналното увеличение от 5% не е достатъчно основание да се приеме, че покупателната способност на съдебните служители ще бъде запазена.
Съпоставянето на този процент с актуалната инфлация не представлява прогноза за инфлацията през цялата 2027 г., но показва необходимостта от по-задълбочена оценка на реалния ефект от бюджетните решения.

САОСВ оценява положително усилията на Висшия съдебен съвет за осигуряване на финансов ресурс и увеличаване на възнагражденията на съдебните служители през последните години.

Следва да бъдат отчетени постигнатите номинални увеличения на основните възнаграждения:

- **2022 г. – 10%;**
- **2023 г. – 15%;**
- **2024 г. – 13%;**
- **2025 г. – 16,2%, а за определени длъжности от специализираната администрация – 20%;**
- **2026 г. – 5%, при първоначално предвидени 18%.**

Тези решения имат важно значение за подобряване на материалното положение на съдебните служители.

Изразяваме благодарността си към Висшия съдебен съвет за положените усилия и отстояването на необходимото финансово обезпечаване на съдебната администрация.

Същевременно следва да се отчете, че постигнатите увеличения са осъществявани в условията на значителна инфлация, нарастващи разходи за живот и различни ограничения върху бюджетите на органите на съдебната власт.

Това налага възнагражденията да бъдат разглеждани не само като номинални стойности, но и през тяхната покупателна способност, професионална съпоставимост и достатъчност за привличане и задържане на квалифицирани кадри.

Считаме, че дългосрочното решение не може да бъде ежегодното договаряне на отделен процент за увеличение, без ясна връзка между възнаграждението, квалификацията, отговорността и действителната натовареност.

Необходим е устойчив механизъм за възнагражденията на съдебните служители, основан на обективни икономически показатели, единна методология и прозрачни критерии за определяне на заплащането по длъжности.

Особено сериозно безпокойство предизвиква предложената разпоредба на чл. 76, ал. 2 от проекта на Закон за държавния бюджет за 2027 г., която предвижда неизплащане на средства за облекло в системата на съдебната власт, с изключение на определени средства за тоги.

Съгласно чл. 352 от Закона за съдебната власт на съдебния служител се изплаща всяка година сума за облекло в размер до две средномесечни заплати на заетите в бюджетната сфера.

Това право е част от специалния законов режим на съдебните служители и е свързано с характера на служебните им задължения, изискванията за представителност, професионално поведение и авторитета на съдебната власт.

То не представлява произволно предоставяна привилегия или доброволно допълнително материално стимулиране.

Считаме, че предложението за временно преустановяване на това плащане чрез разпоредба на годишния бюджетен закон създава сериозни въпроси относно правната сигурност, съразмерността и последователността на законодателната политика.

Отчитаме правомощието на законодателя да определя публичните разходи и да изменя действащи законови режими. Същевременно подобни решения следва да бъдат ясно мотивирани, обосновани с легитимна цел, съразмерни и съобразени с конституционните принципи.

Бюджетните съображения сами по себе си не следва да бъдат достатъчно основание за фактическо обезсилване на право, което държавата вече е установила със специален закон.

Необходимо е да бъдат представени конкретни мотиви, размерът на очакваната икономия, оценка на последствията за правоимащите лица и анализ дали финансовата цел може да бъде постигната чрез по-малко ограничителни мерки.

Този подход е особено важен с оглед принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията и гаранциите за независимостта и самостоятелния бюджет на съдебната власт по чл. 117, ал. 2 и 3.

В Решение № 9 от 21 юли 2022 г. по конституционно дело № 5/2022 г. Конституционният съд разглежда значението на финансовата самостоятелност за независимостта на съдебната власт.

Особено внимание заслужава и Решение № 17 от 20 октомври 2026 г. по конституционно дело № 15/2026 г., в което Конституционният съд разглежда конституционните изисквания към промяната на установения механизъм за определяне на възнагражденията на магистратите.

Макар посоченото решение да не се произнася пряко по правото на съдебните служители на средства за облекло, то потвърждава значението на ясните, обективни и конституционно съобразени правила при регулирането на материалния статус в съдебната власт.

Считаме, че подобен подход следва да се прилага и при оценката на ограниченията, засягащи правата на съдебната администрация.
Предложението за неизплащане на средствата за облекло не може да бъде разглеждано отделно от предвиденото увеличение на възнагражденията и промените в осигурителния модел.
За да бъде оценен действителният финансов резултат, следва да се съпоставят всички компоненти на годишния доход.
Например при основна месечна заплата от 762 евро увеличение от 5% представлява 38,10 евро месечно, или 457,20 евро за дванадесет месеца, преди отчитане на други изменения в заплащането, данъчното и осигурителното третиране.
При основна заплата от 730 евро аналогичното увеличение е 36,50 евро месечно, или 438 евро годишно.
Следователно, ако загубата на ежегодното плащане за облекло надвишава действителното годишно увеличение на нетния доход, общият финансов резултат за съответния служител може да бъде отрицателен.
Това са илюстративни разчети, а не оценка на конкретните индивидуални годишни доходи.
Необходимо е Министерството на финансите да представи разчети, които показват какъв ще бъде действителният годишен нетен доход на съдебните служители през 2027 г. спрямо 2026 г., а не единствено с какъв процент се предвижда да се увеличат основните възнаграждения.
Подобна оценка трябва да включва ефекта от осигурителните промени, предвидените компенсаторни механизми, средствата за облекло и всички други приложими плащания.
Особено важно е да бъде разграничен ефектът за различните групи длъжности и за служителите с най-ниски възнаграждения.
Въпросите за възнагражденията и законово установените плащания не могат да бъдат отделени от общото финансово обезпечаване на съдебната власт.
Съгласно наличните разчети одобреният от Пленума на ВСС проектобюджет за 2027 г. предвижда общ размер на разходите от приблизително **868,1 млн. евро**, докато публикуваният проект на държавния бюджет предвижда приблизително **752,2 млн. евро**.
Разликата е приблизително **115,9 млн. евро**, или около **13,35%** от предложените от ВСС средства.
Това е намаление спрямо бюджетното предложение на ВСС, а не непременно спрямо действащия бюджет за предходната година.

Съществено е и различието при капиталовите разходи, при които посочените в становищата разчети показват 56,8 млн. евро заявени средства спрямо 21,5 млн. евро предвидени в правителствения проект.

Разбираме, че окончателният размер на бюджета се определя в рамките на общата бюджетна политика и правомощията на Народното събрание.

Същевременно считаме за необходимо всяко съществено отклонение от предложението на ВСС да бъде придружено от конкретна мотивировка по разходни направления и оценка на въздействието върху функционирането на съдебните органи.

Особено значение има достатъчността на средствата за персонал, текуща издръжка, информационни технологии, електронно правосъдие, материално-техническо обезпечаване и задължителни законови плащания.

Не всяко намаляване на планираните бюджетни разходи представлява действителна и устойчива икономия.

Ограничаването на ресурсите може да доведе до отлагане на необходими дейности, натрупване на допълнителни разходи, кадрови проблеми и намаляване на ефективността на работата.

Затова настояваме финансовата оценка да бъде комплексна, а не ограничена единствено до непосредствения счетоводен ефект от намаляването на определени разходни пера.

Съдебната администрация разчита на служители със специализирани познания, натрупан практически опит и висока степен на професионална отговорност.

Подготовката на новоназначен съдебен секретар, деловодител, счетоводител, системен администратор или друг специалист изисква време и организационен ресурс.

Необходимите умения невинаги могат да бъдат придобити само чрез първоначално обучение. В значителна степен те се формират чрез практическа работа, познаване на специфичните процедури и професионален опит.

Загубата на квалифицирани служители води до необходимост от провеждане на конкурси, обучение на нови кадри, временно преразпределяне на задълженията и допълнително натоварване на останалите служители.

Тези последствия също имат финансово измерение.

Поради това всяка мярка за ограничаване на разходите за персонал следва да бъде съпоставена с възможните разходи за заместване на напуснали служители, необходимото обучение и риска от влошаване на качеството и срочността на административната дейност.

Считаме, че кадровата устойчивост не може да се разглежда единствено през размера на фонда за работна заплата.

Тя е инвестиция в непрекъснатото, качествено и ефективно функциониране на правосъдието.

Следва да бъде отчетено и обстоятелството, че въпросите за възнагражденията, натовареността, щатната численост и кариерното развитие на съдебните служители са поставени в почти всички разгледани от САОСВ концепции и публикувани отговори на кандидатите за членове на ВСС от професионалната квота.

Тази тема заема съществено място и в обсъжданията относно бъдещото управление и развитие на съдебната система.

Поставят се въпросите за необходимостта от унифицирани структури, единен класификатор, справедливо заплащане, обективни критерии за определяне на кадровите потребности и възможности за професионално развитие.

Това показва, че проблемите на съдебната администрация не са изолирани искания на една професионална организация.

Те са разпознати и от магистратската общност като съществен елемент от ефективното функциониране на съдебната власт.

Подкрепата на над 4 000 магистрати и съдебни служители за националната петиция допълнително потвърждава необходимостта тези въпроси да бъдат разгледани като институционален приоритет.

САОСВ не само поставя искания за запазване на законовите права и подобряване на възнагражденията, но и работи за конкретни решения, насочени към по-ефективно използване на ресурсите в съдебната администрация.

През 2026 г. Сдружението инициира и координира експертна работа с участието на административни ръководители, магистрати и съдебни служители от различни органи на съдебната власт – съдилища, прокуратура и следствие.

Целта е разработването на единен модел за организация и управление на съдебната администрация, основан на обективни критерии.

Работата се осъществява последователно в следните направления:

1. Анализ на основните функции и дейности на съдебната администрация.
2. Оценка на действителната натовареност по органи и видове дейности.
3. Разработване на унифицирани организационни структури.
4. Определяне на необходимата щатна численост.
5. Преразглеждане и систематизиране на длъжностите и изработване на единен класификатор.

6. Разработване на справедлив механизъм за определяне на възнагражденията.
7. Усъвършенстване на конкурсите, атестирането, обучението, мобилността и кариерното развитие.

Работната цел е изготвяне на консолидирани предложения до 1 март 2027 г.

Убедени сме, че тази последователност е необходима, защото правилният размер на възнагражденията и необходимият брой служители не могат да бъдат определяни независимо от реалните функции и натовареността.

Подкрепяме оптимизацията там, където анализът показва възможности за по-ефективна организация, премахване на дублиращи се дейности, обединяване на функции и използване на технологиите.

Но не приемаме механичното съкращаване на персонал да бъде представяно като универсално решение за намаляване на разходите.

Оптимизацията трябва да бъде резултат от реформа, а не нейна предварително определена цел.

Считаме, че разработваният модел може да послужи като основа за финансово обосновано предложение за структура и възнаграждения, което да бъде защитено пред Министерството на финансите с конкретни показатели за ефективност, натовареност и необходими ресурси.

Заявяваме готовността си да представим резултатите от експертната работа и да участваме в изработването на обща методология за оценка на финансовото въздействие на предлаганите промени.

Съдебната администрация е неразделна част от съдебната власт, но решенията за нейното финансиране, организация и възнаграждения често се обсъждат без достатъчно участие на представителите на самите съдебни служители.

Считаме, че това следва да бъде преодоляно.

Необходим е реален институционален диалог между Министерството на финансите, Министерството на правосъдието, Висшия съдебен съвет, административните ръководители и професионалните организации на работещите в съдебната власт.

В този процес следва да бъдат включени и синдикалните организации като партньори при обсъждането на социално-икономическите права и условията на труд.

Участието на професионалната общност е важно както за правилната оценка на потребностите, така и за намирането на работещи, финансово устойчиви решения.

Реформата на съдебната администрация не може да бъде успешна, ако се разработва без участието на хората, които познават системата отвътре и ежедневно осигуряват нейното функциониране.

Въз основа на изложеното и подкрепата, изразена чрез националната петиция, САОСВ НАСТОЯВА Министерството на финансите да предприеме следните конкретни действия в рамките на своите правомощия:

1. Да бъде преразгледана предложената разпоредба на чл. 76, ал. 2 от проекта на Закон за държавния бюджет за 2027 г. и да бъде предложено отпадането на ограничението за изплащане на ежегодните средства за облекло в системата на съдебната власт.
2. Да бъдат предвидени необходимите средства за изпълнение на законовото задължение за ежегодно изплащане на сума за облекло на съдебните служители съобразно действащата нормативна уредба и приложимите решения за нейния размер.
3. Да бъдат анализирани възможностите за по-адекватна актуализация на основните възнаграждения на съдебните служители с оглед инфлацията, необходимия доход за издръжка, професионалната отговорност и риска от загуба на квалифицирани кадри.
4. Да бъдат представени финансови разчети за възможни алтернативни параметри на увеличение, включително диференциран подход за длъжностите с най-ниски основни възнаграждения.
5. Да бъде извършена оценка дали предложеният ресурс е достатъчен за изпълнение на задължителните разходи и гарантиране на нормалното функциониране на органите на съдебната власт.
6. При разработването на окончателните бюджетни предложения да бъдат съобразени гаранциите по чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията и специалният правен режим на самостоятелния бюджет на съдебната власт.
7. Да не се предлагат механизми, които допускат едностранно ограничаване на вече одобрени средства в противоречие с приложимите законови гаранции.
8. Да не се предлагат общи финансови ограничения, които фактически налагат съкращаване на съдебни служители без предварителен анализ на функциите, натовареността и кадровите потребности.
9. Всяка оптимизация следва да бъде основана на конкретни показатели, финансова оценка и обективно установени организационни възможности.

Молим Министерството на финансите да разгледа настоящото становище, националната петиция и приложените подписи и да ни предостави мотивиран писмен отговор по всяко от поставените искания

Предвид значението на въпросите за бюджета за 2027 г. настояваме отговорът да бъде предоставен във възможно най-кратък срок, позволяващ той да бъде съобразен при предстоящите бюджетни обсъждания.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Настоящото обръщение не следва да бъде възприемано като противопоставяне на необходимостта от финансова дисциплина, бюджетна консолидация или структурни реформи.

Напротив – убедени сме, че съдебната администрация се нуждае от реална реформа, ясни правила, обективни критерии за кадрова обезпеченост и по-ефективно използване на публичните средства.

Но реформата не може да бъде сведена единствено до намаляване на разходите за персонал.

Финансовата устойчивост не може да се изгражда за сметка на правната сигурност, професионалната мотивация и достойнството на работещите.

Не може да се очаква от съдебните служители ежедневно да изпълняват безусловно задълженията си, да спазват всички законови изисквания, да носят отговорност за дейността на органите на съдебната власт, а същевременно да бъдат поставяни всяка година в ситуация да защитават права, които вече са им признати със закон.

Съдебните служители не са хора втора категория. Техният труд не е по-малко значим, техните семейства нямат по-малки потребности, а правото им на достойно заплащане не е по-малко важно от това на останалите работещи граждани.

Подкрепата на над 4 000 магистрати и съдебни служители показва, че поставените въпроси са обща кауза на професионалната общност.

САОСВ не настоява единствено за повече средства. Предлагаме конкретен подход за реформа, основан на анализ, оптимизация, прозрачност и финансово обосновани решения.

Искаме държавата да разглежда съдебните служители не само като бюджетен разход, а като хора и професионалисти, чийто труд е необходим за функционирането на правосъдието.

Разчитаме Министерството на финансите да прояви необходимата институционална отговорност и да съдейства за намирането на балансирано решение, което едновременно защитава публичните финанси, законността и правата на работещите в съдебната власт.

Защото ефективното правосъдие изисква не само независими институции, но и мотивирани, квалифицирани и достойно възнаградени хора.

Молим настоящото писмо, националната петиция и подписите на подкрепилите я лица да бъдат разгледани при подготовката и обсъждането на окончателните бюджетни предложения за 2027 г., а позицията на Министерството на финансите по отправените искания да ни бъде предоставена писмено.

Приложения:

1. Национална петиция „Стига толкова! Законност, достойни възнаграждения и реална реформа на съдебната администрация!“
2. Подписка на подкрепилите петицията магистрати и съдебни служители.

С УВАЖЕНИЕ,
АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕТО НА АДМИНИСТРАЦИЯТА В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ (САОСВ)

ALEKSANDAR BOGDANOV NIKOLOV

Digitally signed by ALEKSANDAR BOGDANOV NIKOLOV
Date: 2026.11.11 15:52:41 +02'00'